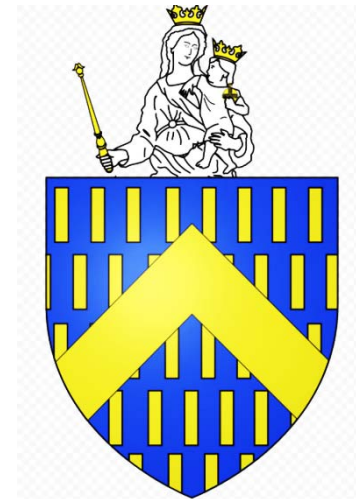

Heraldiek in Kamphenhout

Jan Caluwaerts

4 maart 2017

inhoud

- Algemeen
- Ontstaan heraldiek
- Terminologie en spelregels
- Gebruik: vroeger en vandaag
- Bronnen
- Kampenhout
- Een praalgraf, antependium, ...?
- Vragen

HET ONSTAAN van de HERALDIEK

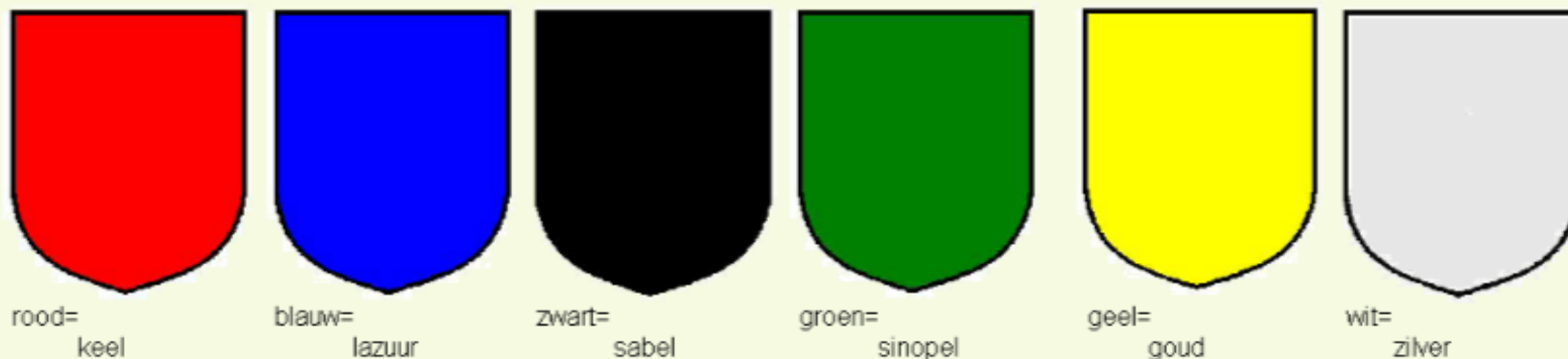
Symboliek?

- Symboliek zoeken?
- Legenden ontstaan
- De “motivering” bij nieuwe registraties

Mythische wapens

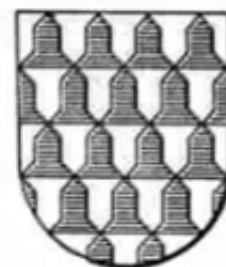
Terminologie : kleuren

hermelijn

tegenhermelijn

vair

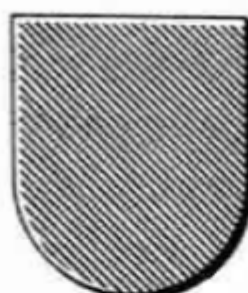
TERMINOLOGIE : kleuren *arcering*

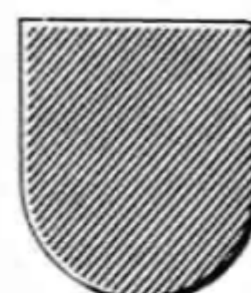
rood

blauw

groen

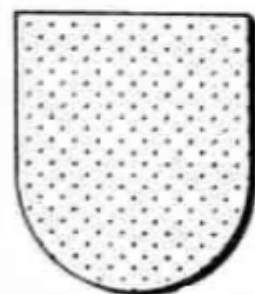
purper

zwart

zilver (wit)

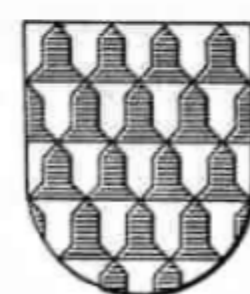
goud (geel)

hermelijn

tegenhermelijn

vair

TERMINOLOGIE

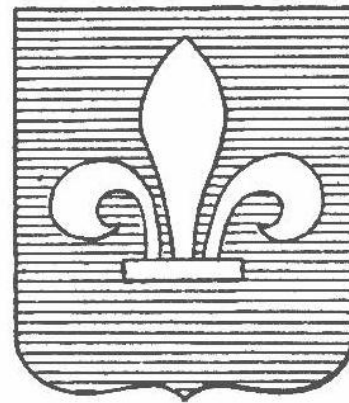
STUKKEN

Lelie

Brabantse lelie

245

247

gevierendeeld

keper1

Kopie van
croissant

leeuw1

leeuw2

leeuw3

molenijzers

posthoorn

schelp1

ster6p

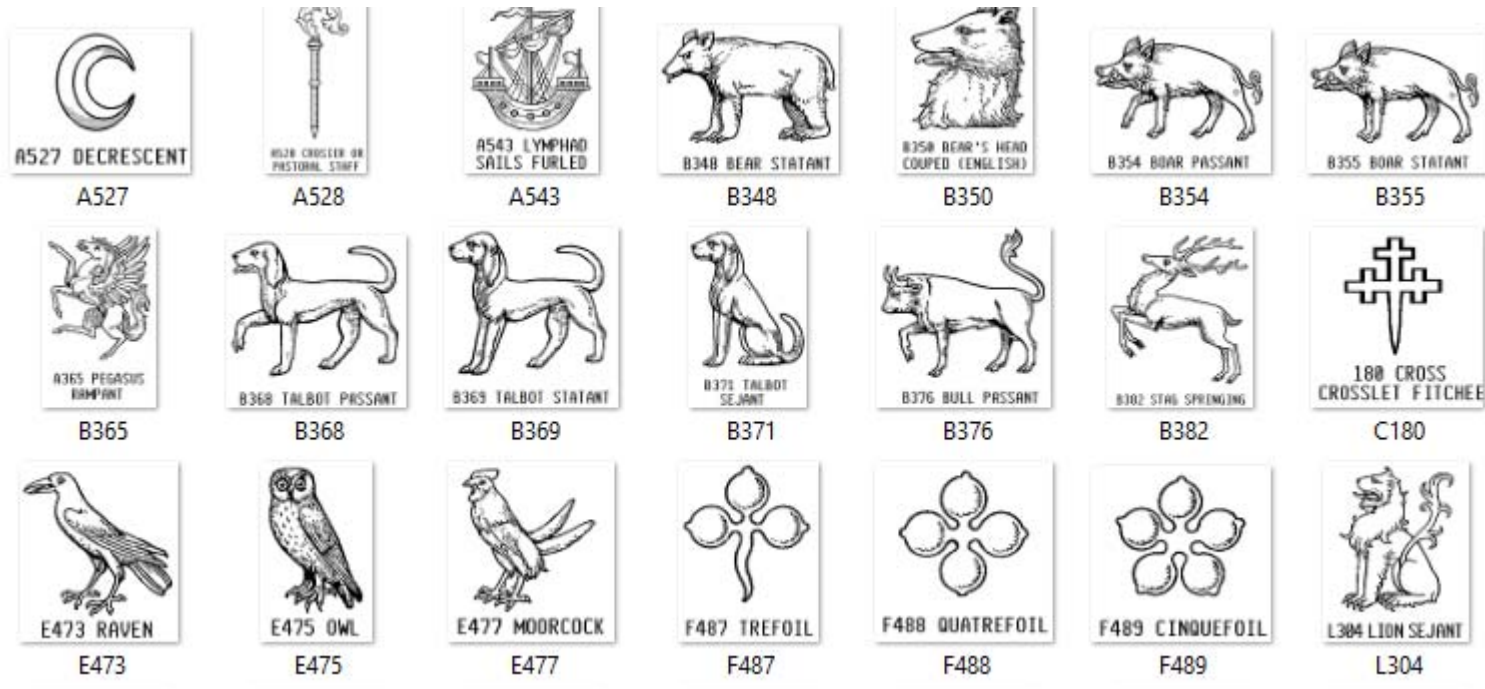

toren1

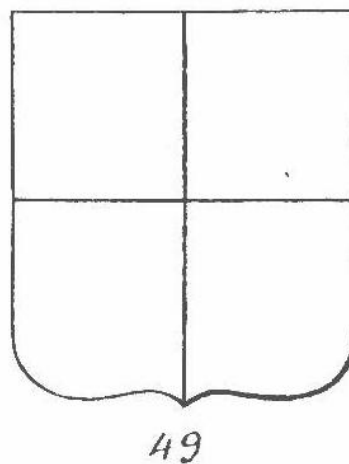
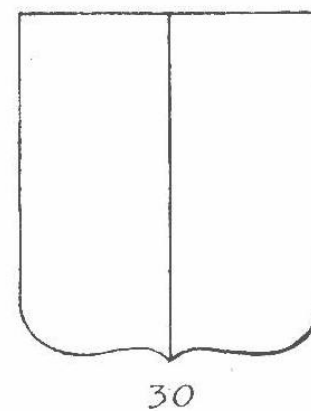
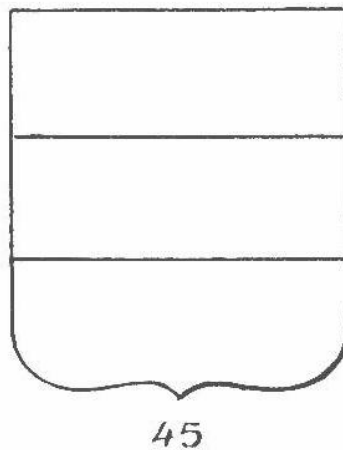
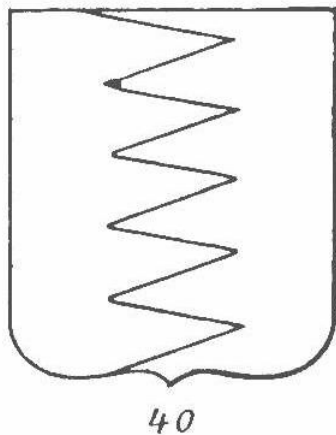
toren2

Stukken (“meubles”)

TERMINOLOGIE

VERDELINGEN

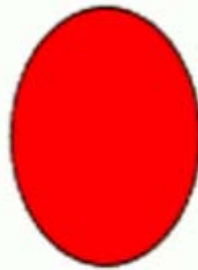
De vorm van het wapenschild

Ouderwets Frans
schild

Modern Frans
schild

Schild van een
gehuwde vrouw

Ruitvormig schild van
een ongehuwde vrouw

Een in Spanje,
Vlaanderen en
Portugal veel
gebruikt schild

Typisch Italiaans
schild

Zwitsers schild

Engels schild

Een ouderwets Duits
schild. Het is eerder
decoratief dan
heraldisch verantwoord

Pools schild

Schild uit de Nieuwe
Wereld. Het wordt
vooral in Brazilië
gebruikt

Een adellijk wapen?

Adellijke wapens

- **Kroon** (aantal parels!)
- **Dekkleden**
- **Mantel**
- **(open) helm**
- (familiewapens = geen adellijk privilege)

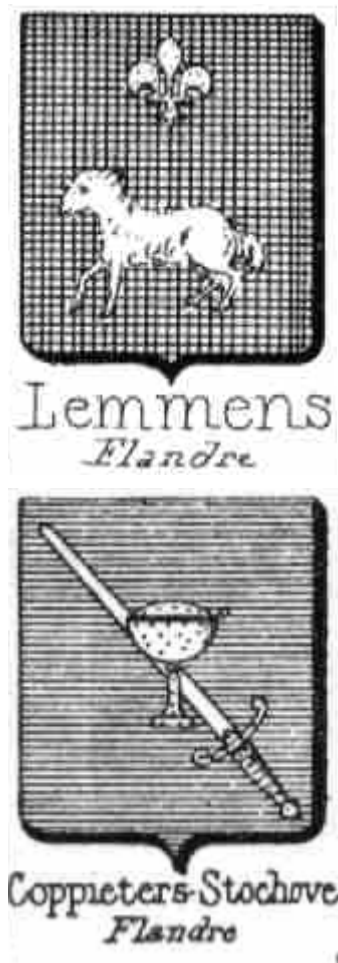
Kerkelijke heraldiek

SPELREGELS

- **Kleuren** (e-mails)
- **Stukken** (meubles)
- **Ondubbelzinnige beschrijving** – verouderd taalgebruik?
- Logo, rebus?

Sprekende wapens

GEBRUIK : vroeger

- Geen adellijk privilege

Heraldiek vandaag

EEN OUD WAPEN? ... Of een NIEUWE CREATIE?
BEWIJSVOERING

OFFICIEUS

OFFICIEEL

REGISTRATIE

BRONNEN

Waar vinden we familiewapens?

OVERZICHT

1. “OPEN & BLOOT”
2. BRONNEN in PRIVÉ-VERZAMELINGEN
3. BRONNEN in OPENBAAR BEZIT
4. GEPUBLICEERD

Open & Bloot

- Publiek !
- Kerken : grafstenen, glasramen, meubilair, etc.
- Monumenten : boven inrijpoort of andere toegang

- En ... op riooldeksels

Huis- en tuingebruik

Haardplaat

thuis

Tafelzilver

Schilderijen

... discretie?

Thuis

Zegelringen

Verzegeling

Lak-afdrukken

... of als **briefhoofding** !

Discretie?

lakafdrukken

Verzegeling briefwisseling

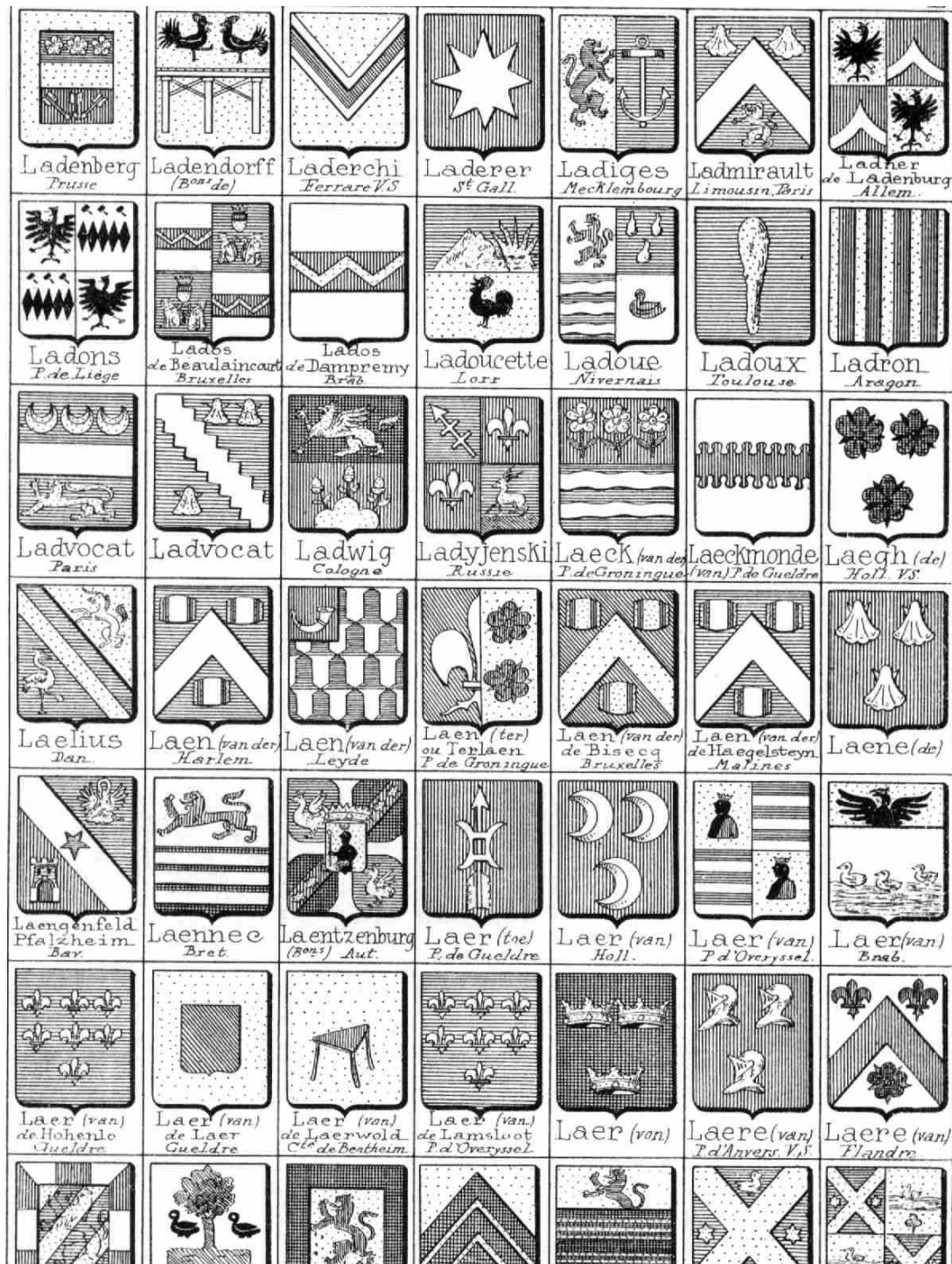
Schepenen van een 'schepenbank' zegelen met eigen zegel indien ...

Naslagwerken

Jan Baptist Rietstap, *Armorial général*
Jean-Théod. de Raadt, *Sceaux armoriés*
... kritiek?

H. Rottier & M. Vandecruys

Verzamelingen

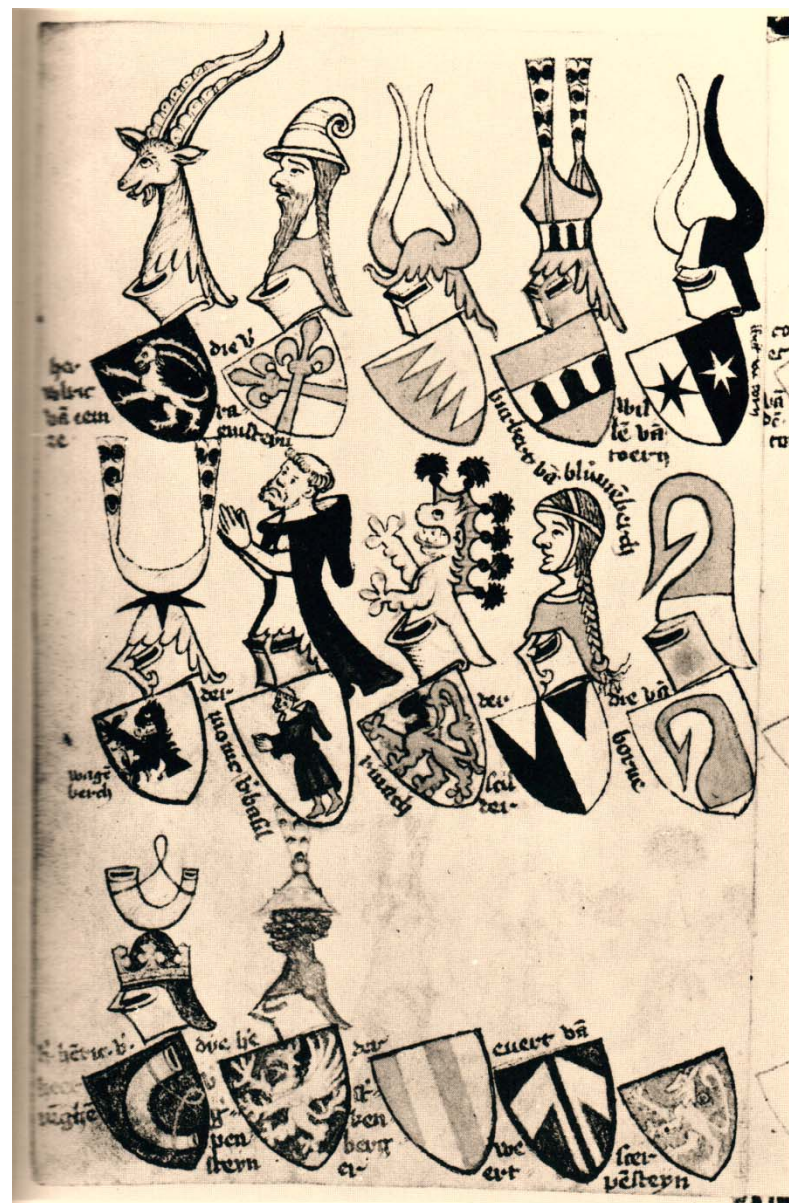
Verzamelen?

TORNOOIEN

GELRE

Gelre

Verzamelingen, 16de-18de eeuw

Na GELRE :

Peeter van Dieven - PETRUS DIVAEUS

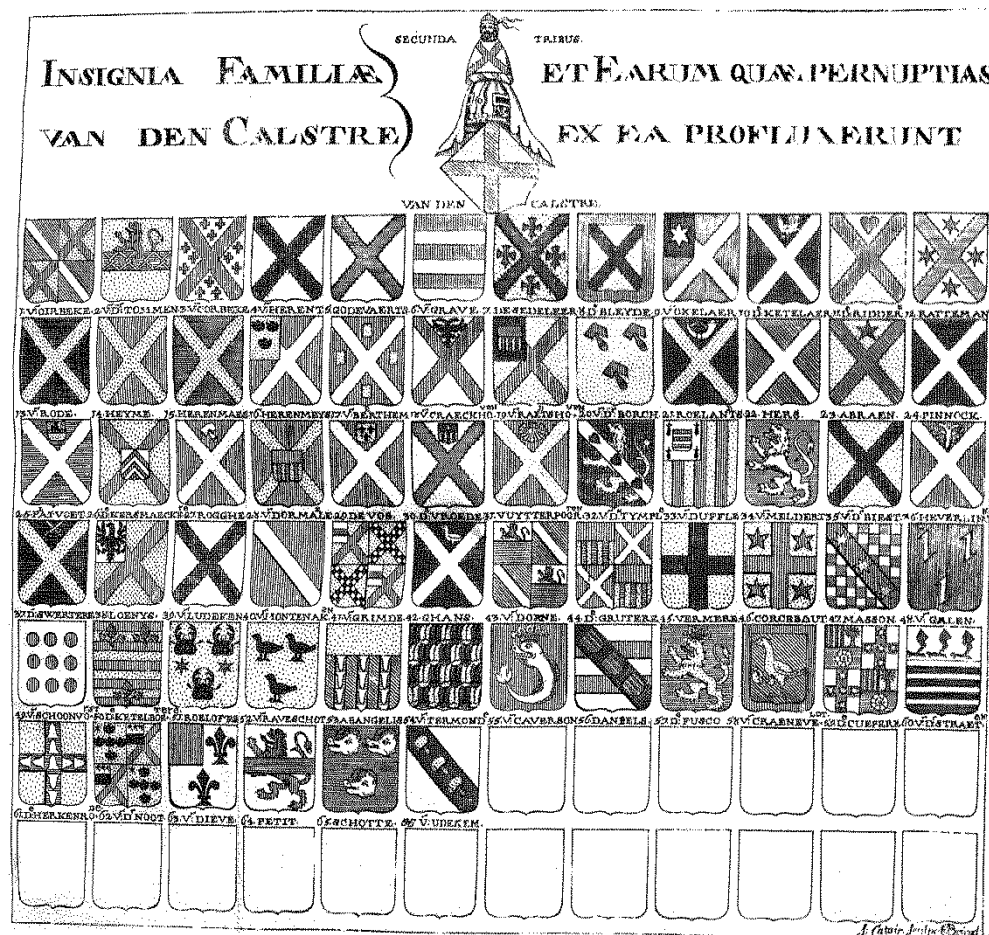
HOUWAERT, een geval appart

WAPENKONINGEN

ADEL & USURPATIES

HERALDISCHE TOERISTEN

Petrus Divaeus (16de e.)

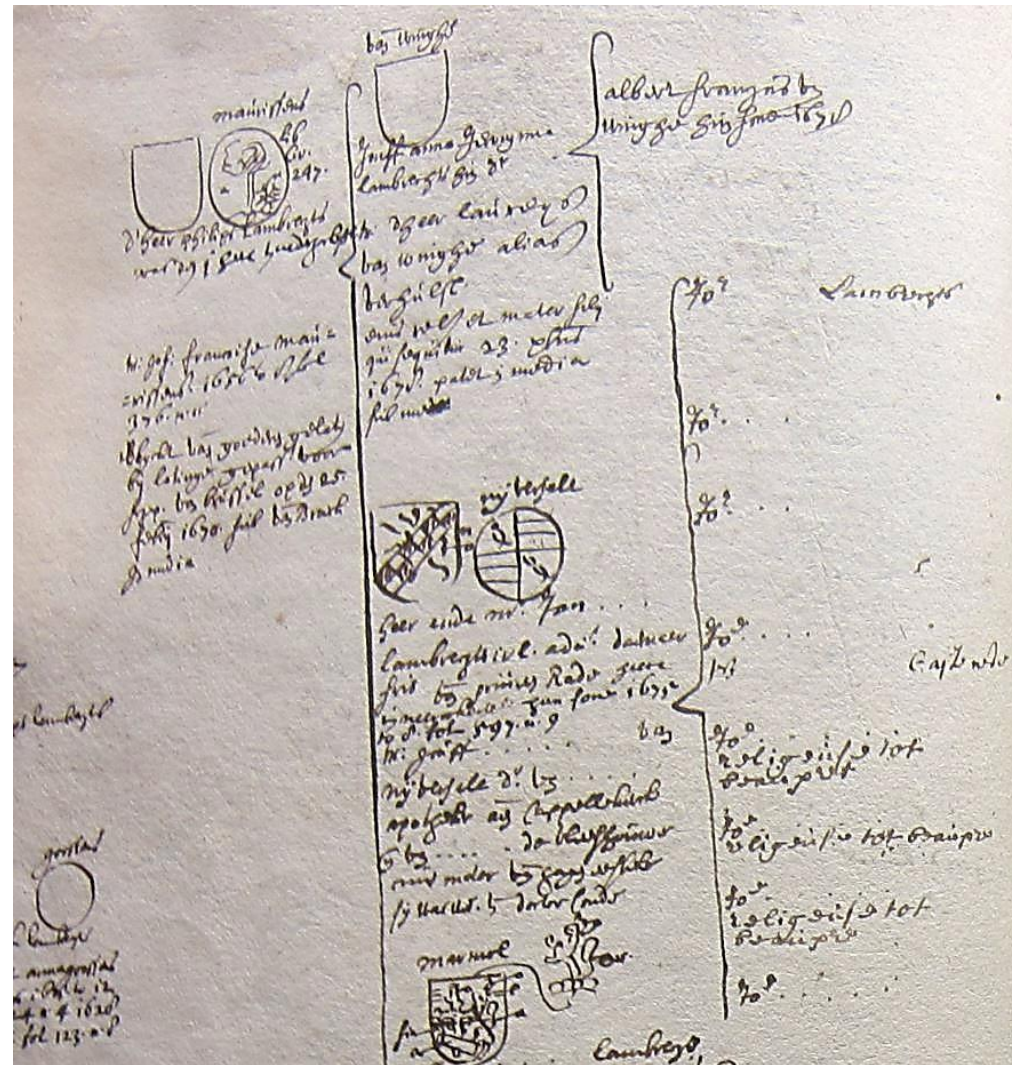
De Rijke

J.B. Houwaert (+1688)

Lambrechts

Verzamelingen, 19de eeuw

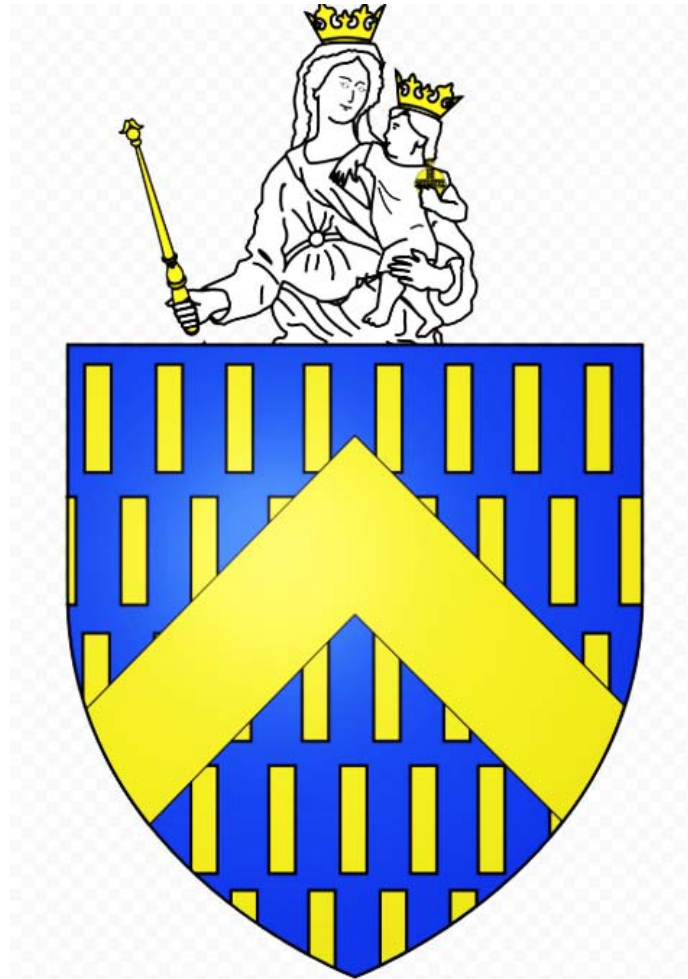
- **Felix-Victor Goethals** (KBR)
- **Collectie de Limburg-Stirum** (ANRB)
- **Musschaert** (CBG, Den Haag)
- **Zegelverzameling** van het Algemeen Rijksarchief, Brussel

Publicaties

Grafschriften – per provincie

J.B. Rietstap, Armorial Général ... Heel Europa!

Kamphenhout

Fourneau

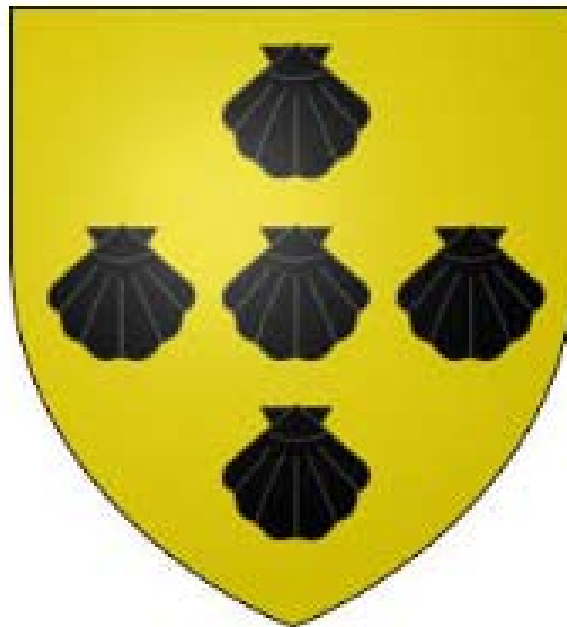
- **Fourneau**, graven van Kruikenburg, **de Cruquembourg**

Hinckaert

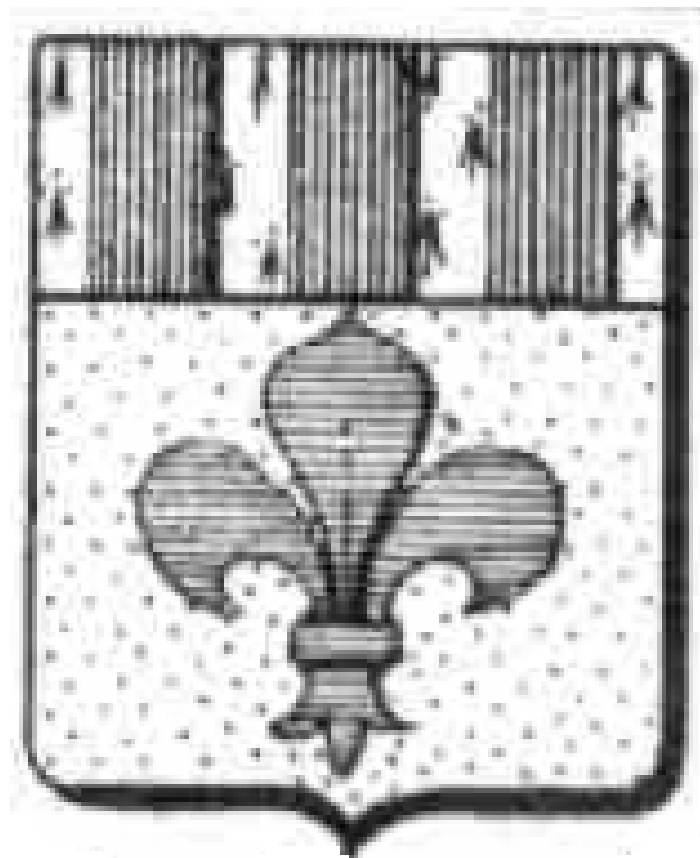
van der Noot

(nog-) niet-adellijke families

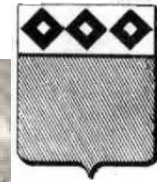
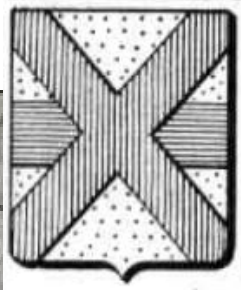
Niet-adellijke families

Een wonderlijke vondst

Op zoek naar de identificatie

Identificatie van twee wapens, twee families ... en een echtpaar

- (a) Renesse : “de omgekeerde Rietstap”
- (b) genealogie – handschriften Houwaert
- (c) op zoek naar een “match”

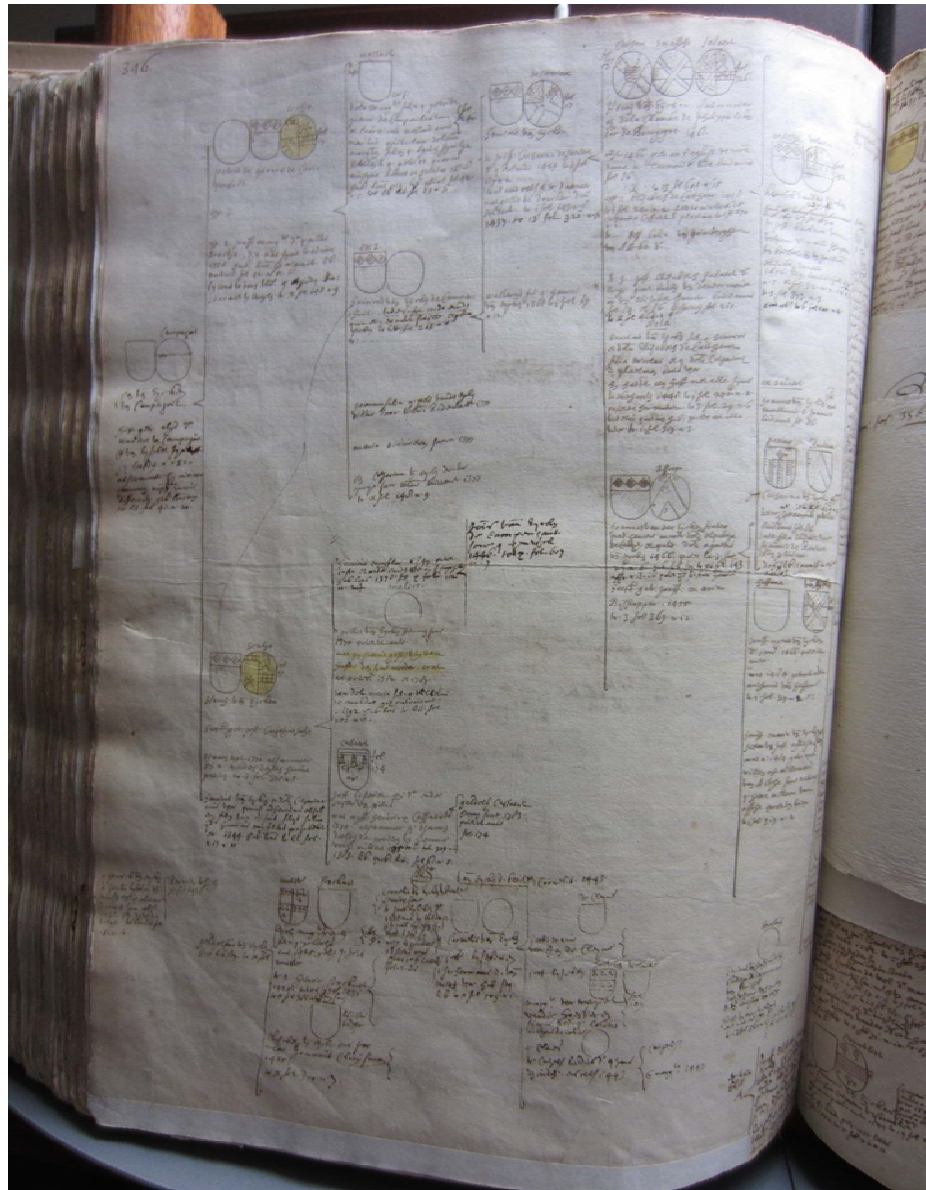
Berthout : van Hamme of Grimbergen-Asse?

en ...?

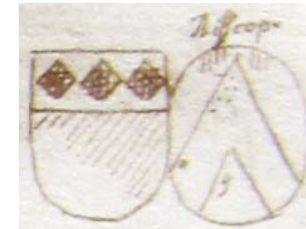
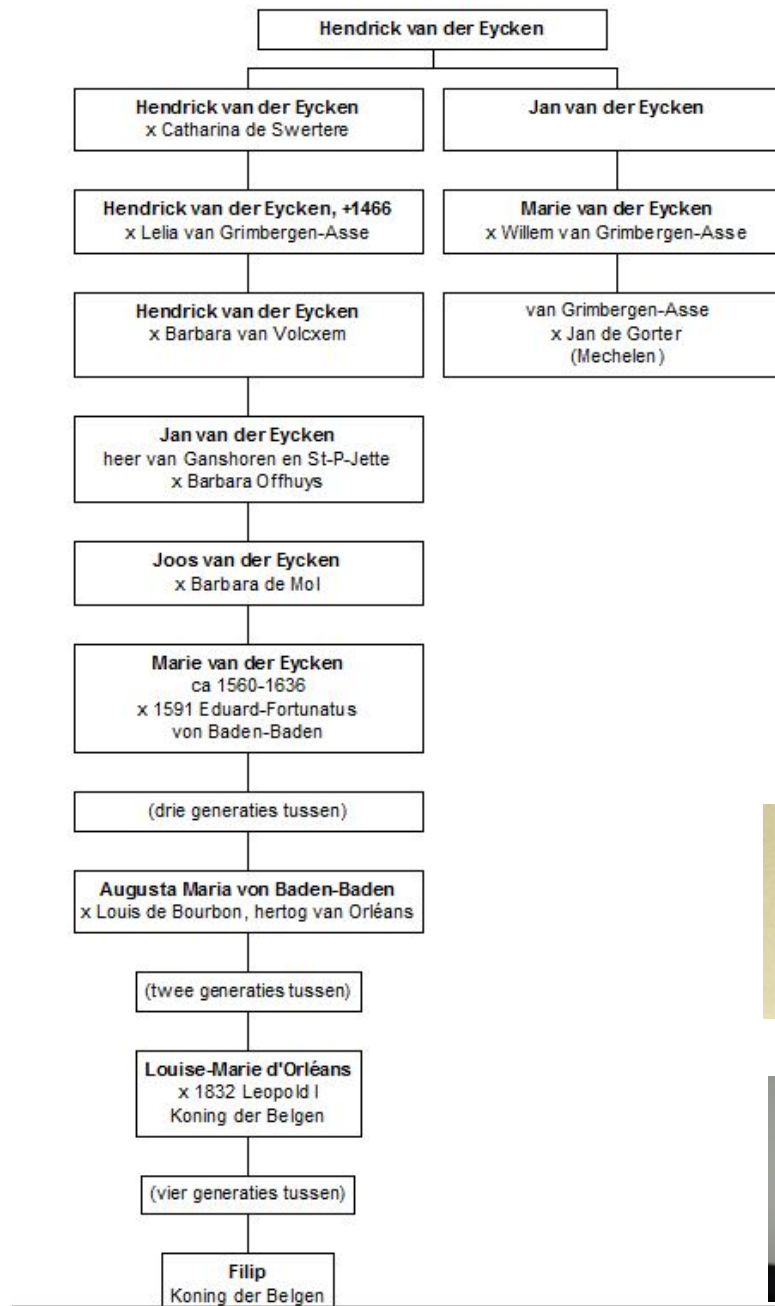

VAN DER EYCKEN

Een onverwachte ontknoping?

VRAGEN

Dank voor uw belangstelling

Jan Caluwaerts

FamilyResearch@skynet.be

